

EURÓPAI SZOCIÁLIS PARTNEREK¹:

CSELEKVÉSI KERETTERV A FIATALOK FOGLALKOZTATÁSÁRÓL

2013 JÚNIUS

¹ Az ETUC delegáció az EUROCADRES/CEC összekötő bizottság képviselőit is magában foglalja

A fiatalok munkanélkülisége Európa egyik legsürgetőbb problémája. A jelenlegi gazdasági és pénzügyi válságban a munkalehetőségek hiánya a társadalom minden más csoportjánál súlyosabban érinti a fiatalokat, ami elsősorban a fiatalok magas és egyre növekvő munkanélküliségi arányában, és egyre bizonytalanabb helyzetében nyilvánul meg.

Európában jelenleg több mint 5,68 millió fiatal van munka nélkül. A fiatalok átlagos munkanélküliségi rátája (23,4%) az összesített munkanélküliségi rátának (10,7%) több mint a duplája. A fiatalok körében már a válságot megelőzően is különösen magas volt a munkanélküliségi arány (2008-ban 17% az átlagos 7%-kal szemben).

A munkahellyel rendelkezők ugyanakkor igen nagy számban vannak jelen az ideiglenes és részmunkaidős munkakörökben. 42%-uk ideiglenes, 32%-uk pedig - főleg fiatal nők - részidős szerződéssel dolgozik.

Ez pedig arra enged következtetni, hogy a fiatalok teljes munkaerő-piaci integrációját strukturális okok - köztük a munkalehetőségek egyes régiókban különösen szembetűnően jelentkező hiánya - nehezítik meg. A válság számos országban tovább súlyosbította a fiatalok munkanélküliségével kapcsolatos kihívást, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. Vannak olyan országok, ahol a munkaerőpiacon jelen lévő fiatal nőknek és férfiaknak több mint a fele munkanélküli. Sürgős intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy több és jobb munkahelyet biztosíthassunk a fiatalok számára, és hogy elkerüljük, hogy mindez maradandó káros hatással legyen a fiatalokra, és az európai gazdaságok és társadalmak egészére.

A munkaerőpiacra belépő fiatalok nagy része nem rendelkezik munkahelyi tapasztalattal. Ahhoz tehát, hogy sikerüljön minél gyorsabban biztosítanunk az újonnan felvett munkavállalók munkaerő-piaci integrációját, mindenképpen megoldást kell keresnünk erre a problémára. A hiányos alapkészségek, az oktatáson és képzésen belül a tanulási kimenetekre fordított kellő figyelem hiánya és a alapfokú szakképzés (IVET) kialakult negatív kép emellett tovább nehezítheti a munkaerő-piaci integrációt.

A munkaviszonyok többsége határozatlan idejű szerződés formájában jön létre. Az ideiglenes szerződések a fiatalok egy része számára megkönnyíthetik a munkaerőpiacra való bejutást. Fontos azonban, hogy ezt követően is megfelelő támogatást kapjanak a pályafutásuk építéséhez, és hogy ezzel amennyire csak lehet lecsökkentsük a hosszabb távú kilátás nélkül megrekedt fiatalok arányát. A szociális partnerek feladata, hogy ennek során támogatást nyújtsanak számukra, és hogy gondoskodjanak a megfelelő védelmi intézkedésekről az ilyen szerződésekre vonatkozóan.

A munkaerőpiacra való bejutás elhúzódása és kiszámíthatatlansága - főleg a rendszeres jövedelemhez jutás, a szegénység veszélye, a családalapítás lehetősége és az egészség tekintetében - negatívan befolyásolhatja a fiatalok jövőbe vetett bizalmát és mindennapi életét. A munkahely és a megfelelő szociális védelem hiánya miatt emellett egyre több az olyan fiatal, aki hosszabb ideig függ a családjától, és akit fokozottabban fenyeget a szegénységbe süllyedés veszélye.

Az Eurofound adatai szerint a nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő 7,5 millió (15 és 29 év közötti) „NEET”(„Not in Employment, Education or Training”) - fiatal évente több mint 153 milliárd eurós, vagyis az EU GDP-jének 1,2%-át kitevő költséggel jár. Fennáll a veszélye annak, hogy a fiatal európai generációkban rejlő lehetőségek nagy része kiaknázatlanul marad. Ez pedig azt jelentené, hogy az európai gazdaságoknak le kell mondaniuk a fiatalok egy részéről, akikre így a

társadalmi kirekesztés vár. Mindez Európa versenyképességét és innovációs potenciálját is aláaknázná a következő évtizedekben.

A megoldás egy részét az aktív munkaerő-piaci politikák alkotják, a fiatalok körében tapasztalt munkanélküliség azonban nem csökkenthető az oktatás, a növekedés és a helyreállítás terén tett erős kötelezettségvállalás nélkül. Fontos, hogy a költségvetési fegyelmet és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseit szem előtt tartva kellő pénzügyi forrásokat különítsünk el a megfelelő szinten.

A foglalkoztathatóság a fiatalok számára a jövőjükbe való beruházás egyik értékes módja. Olyan intézkedésekre és célzott ösztönzőkre van szükség, amelyek előmozdítják a foglalkoztatást, és jobban egymáshoz igazítják a fiatalok törekvéseit és a rendelkezésre álló álláslehetőségeket.

1. KIHÍVÁSOK

A válság, és a jelenleg folyamatban lévő gazdasági átalakulás Európa-szerte mélyreható demográfiai, kulturális és társadalmi változásokkal párosul.

A fiatalok körében jelentkező munkanélküliség Európa egyik legaggasztóbb problémája, amelyre mindenképpen megoldást kell keresnünk. A két fő célkitűzés, hogy megfelelő körülményeket teremtsünk a fiatalok munkalehetőségeinek előmozdításához, és hogy megkönnyítsük az oktatás és a munka közötti átmenetet.

Az európai szociális partnerek három egymással kölcsönösen összefüggésben álló kihívásra szeretnének megoldást találni:

1. Több és jobb munkahely és vonzó karrierlehetőségek teremtése a fiatalok számára;
2. Az oktatás és a képzés minőségének és relevanciájának minden szintre kiterjedő megerősítése a készségek iránti kereslet és a kínálat között jelentkező ellentétek kiküszöbölése érdekében;
3. Az ipar, különösen a kkv-k, és az eredményes közszolgáltatások által Európán belül a fenntartható és inkluzív növekedés motorjaként betöltött szerep optimalizálása.

A kihívások konkrétan az alábbiakra terjednek ki:

Több és jobb munkahely, és a munkába való átmenetet megkönnyítő, megfelelő keretfeltételek megteremtése: Tekintettel a több mint 26 millió munkanélkültre, a fő kihívást továbbra is az új munkahelyeket kínáló növekedés ösztönzése, és a munkahelyteremtés jelenti. E vonatkozásban fontos, hogy a szociális partnerek és a különböző intézmények európai, nemzeti és helyi szinten egyaránt elkötelezzék magukat a gazdasági növekedés, a termelékenység és a versenyképesség előmozdítása mellett, ezzel elősegítve a munkahelyek számának növelését, és minőségének javítását. Ez lehetővé teszi a fiatalok teljes munkaerő-piaci integrációját.

A szakoktatás és szakképzés (VET) vonzerejének növelése, és minőségének garntálása: Ez nagyban hozzájárul a tanulási környezet javításához, és annak biztosításához, hogy a fiatalok az igényeknek megfelelő készségeket és kompetenciákat sajátíthassanak el.

Transzverzális és specifikus kompetenciák és készségek elsajátításának előmozdítása: Az egyre inkább a folyamatorientált és interdiszciplináris munkaszervezés irányába elmozduló gazdaság transzverzális és technikai kompetenciákat, problémamegoldó és kommunikációs készségeket és csapatmunkát igényel. A transzverzális és specifikus kompetenciák és készségek elsajátítását az

egész életen át tartó tanulás keretében, a munkahelyre is kiterjedően kell hogy ösztönözzük.

A magasan képzett munkaerő iránti egyre nagyobb kereslet kielégítése érdekében tett intézkedések. A középszintű képzettséget igénylő munkahelyek mellett a következő évtizedekben a magasan képzett munkaerőt igénylő munkahelyek száma is minden bizonnyal jelentősen megnő (CEDEFOP előrejelzés 2020-ig). Ha sikerül megelőznünk, hogy a fiatalok túl korán elhagyják az iskolát, és arra ösztönöznünk őket, hogy akár szakoktatás vagy felsőfokú szakképzés, akár egyetemi oktatás keretében közép- vagy felsőfokú végzettséget szerezzenek, ezzel az így nyert többletértéknek és a minőségi termelésnek és szolgáltatásoknak köszönhetően jelentősen megnövelhetjük az EU versenyelőnyét. A magasabb iskolai végzettség a fiatalok személyes és társadalmi fejlődéséhez is nagyban hozzájárul.

A készségek iránti kínálat és -kereslet jobb összehangolása: Az e téren tapasztalt eltérések megszüntetése nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy sikerüljön betölteni az európai munkaerőpiacok jelenlegi 2 millió megüresedését. Bizonyos régiókban a túl kevés munkahely, vagy a készségkereslet és a készségkínálat közötti ellentétek miatt még a jól képzett fiatalok is csak nehezen tudnak bejutni a munkaerőpiacra. Mindez szorosabb együttműködést tesz szükségessé az oktatási intézmények és a szociális partnerek között, ezzel elősegítve, hogy a fiatalok az igényeknek megfelelő készségeket sajátítsanak el. A készség iránti kereslet és -kínálat közötti ellentétek felszámolásához arra is szükség van, hogy jobban tájékoztassuk a fiatal munkavállalókat az olyan szektorok/területek vonzó karrierlehetőségeiről, amelyekre ők esetleg nem gondoltak. Ezzel megnő az esélye annak, hogy a munkaadók könnyebben megtalálják a munkára alkalmas jelentkezőket, és hogy a munkavállalók olyan pályát választanak, amely valóban kielégíti a vágyaikat.

2. A SZOCIÁLIS PARTNEREK MEGKÖZELÍTÉSE

A szociális partnerek nem hajlandóak elfogadni az elveszett generáció elkerülhetetlenségét. Éppen ezért került be a jelen Cselekvési keretterv elsődleges prioritásként a 2012-2014-es munkaprogramba. Megállapodtak abban, hogy „a foglalkoztatási arány növelése érdekében tett általános erőfeszítések keretében főleg az oktatás, a fiatalok elvárásai és a munkaerőpiac igényei közötti összefüggésekre összpontosítanak majd, figyelembe véve az iskola és a munkaerőpiac közötti átmenetet”.

E tekintetben az európai szociális partnerek teljes mértékben támogatják az EUSZ 3. cikkében megfogalmazott, magas versenyképességű, szociális piacgazdaságot előirányzó, és az EUMSZ 9. cikkében foglalt „a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítását és a megfelelő szociális védelem biztosítását, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet, valamint az oktatás, a képzés és az emberi egészség védelmének magas szintjét” előirányzó célkitűzést.

A jelen Cselekvési kerettervvel arra szeretnénk felszólítani a nemzeti szociális partnereket, a hatóságokat és egyéb érdekelt feleket, hogy közös fellépés útján igyekezzenek biztosítani a konkrét előrelépést a fiatalok foglalkoztatása érdekében. Olyan többrétű megközelítésre van szükség, amely az intézkedéseknek és a megfelelő forrásoknak köszönhetően biztosítja a jó tanulási kimeneteket, előmozdítja a szakoktatást és a szakképzést, és munkahelyeket teremt.

Az európai szociális partnerek ennek megfelelően kötelezettséget vállalnak a fiatalok körében tapasztalt munkanélküliség leküzdését célzó, és az egyes országok specifikus helyzetét is szem előtt tartó gyakorlati megoldások előterjesztésére, ily módon hozzájárulva a növekedéshez, a foglalkoztatáshoz és a társadalmi kohézióhoz.

A jelen Cselekvési keretterv már létező és új gyakorlatok alapján került kidolgozásra. Az európai szociális partnerek igyekeznek előtérbe helyezni az európai szinten leghatékonyabbnak bizonyult kezdeményezéseket, melyek a nemzeti szociális partnerek számára is példát adhatnak saját megoldásaik kidolgozásához. Javaslatokkal szolgálunk továbbá más érdekelt szereplők, köztük az EU-intézmények és a tagállamok számára is.

A BUSINESSSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ETUC:

- meggyőződése, hogy a több és jobb munkahely teremtése, és az e téren tett beruházás a helyes út a fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása felé,
- hiszi, hogy a jól teljesítő oktatási és képzési rendszerek jelentősen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a fiatalok az igényeknek megfelelő készségeket sajátíthassák el, figyelembe véve a fiatalok elvárásait, és a munkaerőpiac hatékonyságát és rugalmasságát,
- kihangsúlyozza az Európán belüli fenntartható és inkluzív növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését célzó intézkedések és eszközök fontosságát,
- elsősorban a szociális partnerek közötti kollektív alku útján igyekszik hozzájárulni az olyan ösztönzők és keretfeltételek megteremtéséhez, amelyek a munkaadók számára vonzóbbá tehetik a fiatalok alkalmazását,
- igyekszik a vállalatok és a munkavállalók körében egyaránt előmozdítani az alkalmazkodóképességet, és előtérbe helyezni azokat a lehetőségeket, amelyeket a rugalmasabb karrier kínálhat a munkavállalók számára,
- emlékeztet arra, hogy a befogadó, nyílt és hatékony munkaerőpiac a fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek és tartós integrációjának alapvető feltétele,
- megerősíti, hogy a nemzeti ágazati kapcsolatok rendszerének sokféleségével összhangban folytatott konstruktív, autonóm szociális párbeszédnek keresztül, a szociális partnerek a szabályozás valamennyi szintjén közös felelősséget vállalnak,
- felismeri a kihívás tágabb dimenzióját, amely szorosabb együttműködést tesz szükségessé a hatóságokkal, az oktatási és képzési intézményekkel és a foglalkoztatási szolgálatokkal, és nyílt párbeszédet igényel az ifjúsági szervezetekkel,
- tekintettel van arra, hogy a jelenleg és a jövőben tett intézkedéseknek összhangban kell lenniük a generációk közötti szolidaritást célzó törekvésekkel,
- kihangsúlyozza, hogy a készségfejlesztés érdekében tett erőfeszítések terén a munkaadókat, a hatóságokat és az egyéneket közös felelősség terheli.

3. PRIORITÁSOK

1. PRIORITÁS: TANULÁS

A fiataloknak - személyes fejlődésük és foglalkoztathatóságuk szempontjából egyaránt - mindenképpen rendelkezniük kell alap- és transzverzális kompetenciákkal, illetve technikai és specifikus kompetenciákkal.

A kellő gonddal, a szociális partnerek bevonásával és a munkaerőpiac és a fiatalok igényeit szem előtt tartva kidolgozott tantervek nagyban hozzájárulhatnak a készségkereslet és a készségkínálat között tapasztalt ellentétek csökkentéséhez.

A munkaalapú tanulás, ideértve a tanulószerveződéses gyakorlati képzést és a szakmai gyakorlatot, szintén megkönnyítheti a fiatalok munkaerőpiacra való kilépését, és

lecsökkentheti annak a veszélyét, hogy túl hosszúra nyúlik a munkába való átmenet időszaka.

Alap- és középfokú oktatás

Az alapszintű oktatáshoz való hozzáférés alapvető jog, és e téren mindenképpen meg kell akadályoznunk a megkülönböztetést.

Az oktatás az egyén javát szolgáló érték, amely nagyban hozzájárul az Európa 2020 célkitűzések megvalósításához. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy a kormányok - az alap- és a középfokú oktatás tekintetében egyaránt - jól működő, általános, ingyenes és minőségi közoktatást biztosítsanak, és kellő beruházásokkal fejlesszék a szakképzést, amely megfelelően felkészíti a tanulókat további általános vagy szakmai tanulmányaikra.

Az iskolát vagy a szakképzést még az alapkészségek elsajátítása előtt elhagyó fiatalok körében nagyobb a valószínűsége annak, hogy nehezebben zajlik az oktatás és a munkaerőpiac közötti átmenet, vagy hogy életük során később munkanélküliséggel szembesülnek.

A tantervek és oktatási programok kidolgozása, megvalósítása és monitorozása terén tett koordinált intézkedésekkel kell biztosítanunk, hogy a tanulási kimenetek valóban elősegítsék a fiatalok törekvéseit és foglalkoztathatóságát.

Szakmai alapképzés

A munkaalapú tanulási modellekben, köztük a duális képzési rendszerekben is, az oktatás jelentős része egy-egy vállalatnál zajlik. A dolog lényege, hogy a tanulás és a képzés az iskolában, és a vállalatnál végzett munka közben, felváltva történik.

A felépítésüket és működésüket tekintve a szociális partnerek bevonásával kidolgozott, kiváló minőségű szakmai alapképzési rendszerek már számos országban bizonyították előnyeiket.

Különösen a megfelelően kidolgozott duális képzési rendszerek játszhatnak nagy szerepet a fiatalok körében tapasztalt munkanélküliség visszaszorításában.

A duális képzési rendszert nehéz egyik országból a másikba átültetni. A munkaalapú tanulás koncepcióját - szükség szerint tripartit alapon - minden esetben az adott ország egyéni adottságaihoz kell igazítani. A lényeg az, hogy minden arra igényt tartó országnak lehetőséget biztosítsunk rendszerei felülvizsgálatára/tökéletesítésére, anélkül, hogy egy pillanatra is megfélemednénk a más országokban működő rendszerek sajátosságairól.

Tanulószerződéses gyakorlati képzés

A megfelelően kidolgozott tanulószerződéses képzési rendszerek bizonyítottan megkönnyítik a fiatalok számára a munkaerőpiacra való belépést.

Előfeltételei, hogy a vállalatok biztosítani tudják a szükséges helyeket, és hogy a tanulók rendelkezzenek a szükséges alapkészségekkel.

Fontos, hogy a fiatal és a munkaadó között létrejövő szerződés minősége - többek között a tanuló, a képzési központ és a vállalat közötti egyeztetés útján pontosan körülírt tanulási célkitűzések révén - megfelelően biztosított legyen.

A szociális partnereknek fontos szerepe van a nemzeti szintű minőségsszabályozási keretek, és a bonyolult jogi és adminisztratív előírásoknak való megfelelést

megkönnyítő eljárások kidolgozásában. Fontos továbbá, hogy a nemzeti kormányok is kellő intézkedésekkel garantálják, hogy e keretek megfelelő feltételeket biztosítsanak a tanulószerveződéses képzéshez, és hogy a munkaadó és a tanuló javát szolgálva, eleget tegyenek a megállapodás szerinti előírásoknak.

Az Európai Bizottság és az európai szociális partnerek fontos szerepet játszanak a tanulószerveződéses gyakorlati képzéssel kapcsolatos nemzeti gyakorlatok megosztásának és tökéletesítésének ösztönzésében.

Szakmai gyakorlatok

Az európai szociális partnerek tudomásul veszik a Bizottság azon szándékát, hogy javaslatot tegyen egy a szakmai gyakorlatok európai minőségi keretrendszerével kapcsolatos tanácsi ajánlásra, illetve, hogy támogassa a szakmai gyakorlatok minőségének javítása érdekében tett tagállami intézkedéseket.

Mobilitás

Az olyan programok, mint az egész életen át tartó tanulás programja, és annak specifikus területekre kiterjedő alprogramjai (Leonardo, Grundvig, Erasmus és Comenius), vagy a Cselekvő ifjúság program, egyértelműen bizonyították, hogy többletértéket jelentenek. Az európai szociális partnerek támogatják az uniós oktatási és képzési programok következő generációját, melyek - a növekedés motorjaként - a tanulási mobilitásra és az innovációt célzó együttműködésre helyezik a hangsúlyt.

I. A szociális partnerek intézkedései

a. Rövid távon

- A szakoktatás és szakképzés (VET) monitorozásában és értékelésében való részvétel, a célból, hogy a nemzeti szintű minőségszabályozási kereteken belül zökkenőmentesen biztosítható legyen az oktatás és az esetleges további képzés és/vagy a munka közötti átmenet.
- A tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszerek szabályozásában való részvétel.
- A tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszerek fejlődését korlátozó akadályok országokénti meghatározása és felszámolása.
- A tanulószerveződéses gyakorlati képzésért létrehozott európai szövetség kidolgozásához való hozzájárulás és az abban való részvétel.
- További közös intézkedések a Tanács és az Európai Parlament felé a szakmai gyakorlatok európai minőségi keretrendszerével kapcsolatos tanácsi ajánlással kapcsolatban tervezett bizottsági javaslat alapján.
- Annak biztosítása, hogy a fiatalok és a vállalatok között létrejövő tanulószerveződések egyértelműen meghatározzák a tanulószerveződéses képzés feltételeit, és a képzés munkaalapú részéhez kapcsolódó tanulási célokat.
- A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika vonzerejének növelése és imázsának javítása a közép- és a felsőfokú oktatásban egyaránt. Ezen belül annak biztosítása, hogy a nők is minél nagyobb számban válasszák a reáltárgyakat.

b. Hosszú távon

- A munkaerőpiac és a fiatalok igényeinek jobban megfelelő, és ezzel egyidejűleg a fiatalok személyes fejlődését és foglalkoztathatóságát támogató oktatás előmozdítása.

- A kettős oktatás elemeinek megerősítése a már létező munkaalapú tanulási modelleken belül.

II. Ajánlások

a. Rövid távon

- A „munkalapú tanulás részarányát” jelző adatnak változóként kell szerepelnie az Európai Bizottság által javasolt foglalkoztathatósági referenciaértékben.
- Az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy az európai szociális partnerek megfelelően bevonásra kerüljenek az oktatási és képzési programok következő generációjának kidolgozásába és irányításába.
- Az EU-nak és a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az uniós finanszírozási programok, köztük az ESZA, megfelelő kezdeti finanszírozást biztosítsanak a tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszerek létrehozásához vagy reformjához.
- Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak támogatniuk és koordinálniuk kell az európai társadalmakon belül a szakoktatásról és szakképzésről kialakult kép megváltoztatását célzó kampányokat, és javítaniuk kell a munkaalapú tanulás minőségét.
- Az Eurostat és a CEDEFOP egymással együttműködve kell hogy garantálja, hogy a munkahelyi alapú képzésről az oktatás és a képzés minden szintjén pontos és harmonizált adatok és politikaelemzés álljon rendelkezésre.
- A tagállamok a szociális partnerekkel együttműködve mérlegelhetik a nemzeti és/vagy ágazati szintű képzési alapok létrehozásának lehetőségét.
- A tagállamoknak - a szociális partnerekkel egyeztetve - több tanuló és gyakornok felvételére kell ösztönözniük a munkaadókat.
- A tagállamoknak - az érintett szociális partnerekkel egyeztetve - a vállalatok és a fiatalok számára egyaránt vonzó keretfeltételeket kell teremteniük a tanulószerveződéses gyakorlati képzéshez és a szakmai gyakorlathoz, szem előtt tartva az ágazati kapcsolatok rendszerének sokféleségét, és tanulási célkitűzéseiket.
- A tagállamoknak a nemzeti képesítési keretrendszerek teljes megvalósítása útján kell gondoskodniuk arról, hogy az oktatás és a képzés minden szintjén javuljanak a tanulási kimenetek.
- A tagállamoknak - a szociális partnerek bevonásával - minőségi alapfokú szakképzés (IVET) biztosítása útján kell gondoskodniuk arról, hogy javuljon a fiatalok képzettségi szintje és foglalkoztathatósága, és csökkenjenek a készségek iránti kereslet és -kínálat közötti ellentétek.
- A tagállamok fontos feladata, hogy - a szociális partnerek bevonásával - a fiatalok, a szüleik és a vállalatok körében egyaránt vonzóbbá tegyék a szakmai alapképzést (IVET) és a tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszereket, és javítsák az azokról kialakult képet.
- A tagállamok prioritásai között kell hogy szerepeljen a munkaerő-piaci igényeket jobban követő oktatási és képzési rendszerek kialakítása, melynek során a hangsúly - az Európa 2020 stratégiával összhangban, és az európai szemeszter kontextusában - az oktatás és a készségek terén tett olyan beruházásokra kell hogy kerüljön, melyek csökkentik a készségkereslet és a készségkínálat közötti egyre nagyobb ellentéteket.
- A tagállamoknak megfelelő lehetőségeket és eszközöket kell kínálniuk a korai iskolaelhagyók és az alacsonyan képzett fiatalok számára az oktatásba és képzésbe való visszatérésre, vagy a második esélyt kínáló oktatási programokban való részvételre, ezzel lecsökkentve a készségkereslet és a készségkínálat közötti ellentéteket.

b. Hosszú távon

- Az EU és a tagállamok fontos feladata, hogy a közép- és a felsőfokú oktatáson belül egyaránt Európa-szerte mindenütt elterjesszék a munkaalapú tanulási modellek elveit, ideértve a tanulószervezéses gyakorlati képzési rendszereket, és a hatékony, kiváló képzést biztosító és fenntartható szakmai alapképzési és további szakképzési és szakoktatási rendszereket.
- Az EU-nak és a tagállamoknak ösztönözniük kell a tanárok és az oktatók határokon átnyúló mobilitását, és ezzel egyidejűleg a fiatalok tanulási mobilitását, és az idegen nyelvek elsajátítását.
- A tagállamoknak az alap- és a középfokú oktatásban is garantálniuk kell a minőséget és a befogadó jelleget, ezzel biztosítva a szükséges alapkészségek elsajátítását, és lecsökkentve a korai iskolaelhagyás mértékét.
- A tagállamok fontos feladata, hogy amellett, hogy arra ösztönzik a munkaadókat, hogy minél több és jobb tanulószervezéses helyet biztosítsanak, ezzel egyidejűleg leegyszerűsítsék a vállalatok, ezen belül is elsősorban a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára a tanulószervezéssel kapcsolatban előírt adminisztratív eljárásokat.
- A tagállamoknak a szociális partnerekkel, a munkaadói szervezetekkel, a vállalatokkal, az ipari és kereskedelmi kamarákkal és a szakoktatási intézményekkel országos szinten együttműködve kell biztosítaniuk a fiatalok karrierlehetőségeit és a vállalatok teljesítményét javító tanulószervezéses gyakorlati képzési lehetőségeket.

2. prioritás: ÁTMENET

A változás gazdaságunk és társadalmunk állandó jellemzőjévé vált. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy a munkaerőpiacra való, illetve azon belüli átmeneteket olyan megbízható és hatékony álláskeresési és szociális biztonsági hálókkal könnyítsük meg és támogassuk, melyek pénzügyileg hosszú távon is fenntarthatók.

A munkaerő-piaci átmenetek általában az oktatási rendszerből való kilépés és a munkaerőpiacra való belépés, illetve a különböző állások közötti időszakokra utalnak. E prioritás keretében a hangsúly az oktatás és a munka közötti átmenetre kerül.

Az átmenetet segítő, többek között a tanácsadás, a képzés és a foglalkoztatási integráció terén tett intézkedések időben korlátozottak, kidolgozásukat, monitorozásukat és végrehajtásukat - a nemzeti ágazati kapcsolatok rendszerétől függően - különböző szereplők végzik.

A fiatalok foglalkoztatását segítő uniós kezdeményezések

Az európai szociális partnerek támogatják az európai intézmények azon elhatározását, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek a fiatalok munkanélkülisége terén jelentkező kihívás leküzdése érdekében, ezzel egyidejűleg – különösen a területi és a társadalmi kohézió megerősítése útján – biztosítva, hogy az uniós támogatás valóban oda kerüljön, ahol arra a legnagyobb szükség van.

A szociális partnerek mindenképpen megleléssel fogadják az Európai Tanács által a 2014-2020-as többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos viták keretében 2013. február 8-án elfogadott ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést.

Ifjúsági Garancia

Az iskolából a munkába való átmenet számos fiatal számára hosszabbá és komplexebbé vált.

Az EPSCO Tanács 2013. február 28-i ülésén született megállapodás szerint az ifjúsági garancia célja, hogy a munkanélkülivé válást, illetve a formális tanulmányok befejezését követő négy hónapon belül színvonalas állásajánlat, továbbképzési lehetőség, tanulószződés vagy szakmai gyakorlat felkínálása útján biztosítsa, hogy a fiatal álláskeresők ne töltsenek túl hosszú időt a munkaerőpiacon kívül.

A munkanélküliséget kizárólag a munkahelyteremtő növekedés tudja tartósan csökkenteni. Mindezt szem előtt tartva fontos, hogy az ifjúsági garancia rendszerek tekintettel legyenek az alábbi alapelvekre:

- a fiatalokra, ezen belül is elsősorban a munkaerőpiac peremén lévőkre irányuló, célzott megközelítés,
- a szociális partnerek bevonását is magában foglaló partnerségi megközelítés,
- a megfelelő eszközök azonosítása és elosztása,
- korai beavatkozás a tartós munkanélküliség megelőzése érdekében,
- időben behatárolt, mérhető eredményeket biztosító programok,
- a foglalkoztathatóság és mobilitás előmozdítása a fiatalok munkanélküliség megelőzése, vagy csökkentése érdekében,
- az olyan munkalehetőségek támogatása, amelyek lehetővé teszik a önállósodást válást a fiatalok számára.

Tekintettel a fiatalok körében jelenleg tapasztalt helyzet súlyosságára, számos országban feltétlenül szükség van arra, hogy az olyan aktivációs intézkedésekre kerüljön a hangsúly, amelyek ifjúsági garancia és/vagy hasonló rendszerek kiépítése útján célozzák meg a fiatalokat. Az ifjúsági garancia az Európa 2020 stratégia néhány célkitűzésének megvalósításához is hozzájárulhat. Ilyen például a korai iskolaelhagyók számának csökkentése, a foglalkoztatási ráta növelése a 20-64 évesek körében, és a szegénységből és társadalmi kirekesztésből való kiemelés. Az ifjúsági garanciával kapcsolatos intézkedések meghatározott kiadásokkal járnak, ezzel szemben mindenképpen mérlegelnünk kell azonban, hogy társadalmi és gazdasági szempontból is mennyire nagy árat fizetünk akkor, ha tétlenek maradunk.

Az ifjúsági garanciát minden tagállamban az ott kialakult helyzethez kell igazítani. A szociális partnereknek - a hatóságokkal és más érdekelt felekkel együttműködve - aktív szerepet kell vállalniuk az ifjúsági garancia kidolgozásában és megvalósításában. Az ilyen intézkedések finanszírozása mindenekeelőtt a kormányzat feladata.

Útmutatás és tájékoztatás

A valamennyi fiatalot segítő jobb útmutatás és tájékoztatás, és a foglalkoztathatóságra összpontosító, egyénre szabott pályaválasztási szolgáltató központok létrehozása kiváló lehetőséget kínál a közép- és felsőfokú oktatás és képzés és a munkaerőpiac közötti kapcsolatok megerősítésére.

Ez különösen szembetűnő bizonyos szektorokban, köztük a közszolgáltatások terén. A fiatalok gyakran nincsenek tisztában az állami és magán munkaadók és cégek által kínált karrierlehetőségek és egyéb tevékenységek sokféleségével.

Az útmutatáson és tájékoztatáson belül külön figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű csoportokra, köztük a marginalizálódott, az alapkészségekkel nem rendelkező és az iskolából lemorzsolódott fiatalokra.

Új készségek és új munkahelyek azonosítása

Az új készségek és munkahelyek azonosítása, és az e téren várható változások előrejelzése komplex feladatot jelent, hiszen a szociális partnerek és a képzési szolgáltatók nehezen tudják felbecsülni a jövőben várható készségkeresletet. Mivel számos folyamatosan változó társadalmi-gazdasági és technológiai tényezőt kell figyelembe venni, rendkívül nehéz e területre vonatkozóan megbízható adatokat összegyűjteni. Mindez azonban, bármennyire nehéz is, elengedhetetlen.

A szakmai képességek és képesítések egész életen át tartó fejlesztésének cselekvési keretében², foglaltak szerint ez az előrejelzés két szinten történik: vállalati szinten és országos és/vagy ágazati szinten.

I. A szociális partnerek intézkedései

a. Rövid távon

- A munkaerőhiánnyal küzdő területeken (pl. zöld gazdaság, IKT, egészségügy, oktatás, ipar stb.) rendelkezésre álló munkahelyek vonzerejének növelése, pályaválasztási értékének propagálása, szükség szerinti figyelemfelkeltő kampányok, nyílt napok, "??" lehetőségek, a szociális partnerek és az oktatási intézmények közötti kezdeményezések stb. szervezése, és/vagy egy-egy szektor vagy foglalkozás imázsának helyreállítása, és a munkavédelmi előírások minden szektorra kiterjedő betartatása útján.
- A kormányok által az ifjúsági garanciaprogramok nemzeti szintű végrehajtása érdekében tett intézkedésekhez való hozzájárulás.
- A nemzeti szinten megvalósuló ifjúsági garancia intézkedések kidolgozásában, monitorozásában, értékelésében és felülvizsgálatában való részvétel, ily módon nyomon követve a fiatal munkanélküliek aktiválása terén tapasztalt hatékonyságukat és ár/érték arányukat.

b. Hosszú távon

- Az egész életen át tartó tanulás kultúrájának kialakítása a tagoknak nyújtott tájékoztatás és tanácsadás útján.
- Az olyan fiatalok támogatásának előtérbe helyezése, akik szeretnének a munkaerőhiánnyal küzdő szektorokban pályát választani, és készségeiket e szektorok igényeihez igazítani, ezzel megoldást kínálva a jelenlegi munkaerőhiány problémájára, anélkül, hogy ez hátrányosan befolyásolna más életkori csoportokat.
- A személyzeti vezetők, az állami és magán foglalkoztatási szolgálatok, az oktatási intézmények, a szociális tanácsadók, a munkaadói és munkavállalói képviselők és a külső és belső tanácsadók és/vagy mentorok közötti együttműködés javítása.
- Az oktatási, képzési és egész életen át tartó tanulási tantervek, politikák és programok kidolgozásához, végrehajtásához és monitorozásához való hozzájárulás.
- A kormányokkal és az oktatási és képzési intézményekkel folytatott együttműködés annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok célzott tájékoztatást kapjanak a munkaerőpiac karrierlehetőségeiről és készségigényeiről, illetve a tanulók, gyakornokok és munkavállalók jogairól és kötelességeiről.

²A szakmai képességek és képesítések egész életen át tartó fejlesztésének cselekvési keretét az európai szociális partnerek 2002-ben fogadták el

II. Ajánlások

a. Rövid távon

- Az EU-nak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ESZA-források egy része az olyan tagállamok részére nyújtott kezdeti finanszírozás biztosítására legyen elkülöníthető, amelyek már bevezették, vagy be kívánják vezetni az ifjúsági garanciát.
- Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés sikerének biztosítása érdekében fontos, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok az európai és nemzeti szociális partnereket is bevonják annak kidolgozásába és végrehajtásába.
- A tagállamoknak költségvetési szempontból semleges, a béropolitikát tiszteletben tartó vizsgálatnak kell alávetniük, és szükség szerint korrigálniuk az adó- és juttatási rendszerek közötti kölcsönös kapcsolatot, ezzel előmozdítva a fiatalok foglalkoztatásban való részvételét, és ezzel egyidejűleg biztosítva a szociális védelemhez való teljes hozzáférést.
- Fontos, hogy a tagállamok az oktatási rendszereken belül biztosított hatékony pályaválasztási tanácsadással nyújtsanak segítséget a fiataloknak abban, hogy az alap-, a közép- és a felsőfokú oktatásban egyaránt tájékozottabban dönthessenek. A pályaválasztási útmutató anyagoknak egyértelmű tájékoztatást kell tartalmazniuk a munkaerőpiacokon rendelkezésre álló munkahelyekről és karrierlehetőségekről.
- A tagállamoknak a foglalkoztatási szolgálatokkal együttműködve gondoskodniuk kell arról, hogy az iskolai tanterv az álláskeresési technikákra is kiterjedjen, ily módon jobban felkészítve a fiatalokat az álláskeresésre.
- Ifjúsági garancia vagy ahhoz hasonló intézkedések bevezetésekor fontos, hogy a tagállamok olyan megközelítést alkalmazzanak, amely a munkaerőpiac peremére került fiatalokat célozza meg elsőként.

b. Hosszú távon

- Az EU és a tagállamok hálózatok létrehozásával biztosíthatják az információgyűjtést és a tapasztalatcserét, ezzel minden szinten előmozdítva az oktatási és képzési intézményekkel kialakított partnerségeket.
- A betöltetlen állások problémájának hatékony megoldása érdekében fontos, hogy a tagállamok támogassák a szociális partnerek és a foglalkoztatási szolgálatok közötti partnerséget.
- Fontos, hogy a tagállamok az „átmenetet hatékonyan lebonyolító ügynökségekké” fejlesszék a foglalkoztatási szolgálatokat, melyek személyre szabott tanácsadással szolgálnak a fiataloknak, ezzel megkönnyítve az átmenetet az oktatás és a munka világa, illetve a különböző munkahelyek között.
- A tagállamoknak a szakmai gyakorlatok és a tanulószerveződéses gyakorlati képzés irányítása terén érdekelt felekkel egyeztetve kell leegyszerűsíteniük a munkaadók számára előírt adminisztratív eljárásokat, ezzel egyidejűleg szem előtt tartva a gyakornokok és a tanulók szociális védelmét és jogait.
- Fontos, hogy a tagállamok megfelelő intézkedésekkel próbálják meg megakadályozni, hogy a semmilyen képzettséggel nem rendelkező fiatalok lemorzsolódjanak az iskolából. Ide sorolhatók az iskolákban kialakított tanácsadó/mentori rendszerek, a kompenzációs intézkedések, köztük az ún. híd programok, és az olyan módszeres intézkedések, mint a tanárok korai iskolaelhagyókkal és korai figyelmeztető rendszerrel kapcsolatos továbbképzése.

3. PRIORITÁS: FOGLALKOZTATÁS

Tekintettel arra, hogy Európában több mint 26 millió a munkanélküliek száma, a fő feladatot elsősorban az jelenti, hogy - a jelenleg betöltetlen 2 millió álláson kívül - igyekezzünk több és jobb munkahelyet teremteni.

Európa számos országában egyre magasabb a ifjúsági munkanélküliség aránya, és ezt a helyzetet csak tovább súlyosbítja a pénzügyi és gazdasági válság. A fiatalok munkaerő-piaci integrációját számos országban jelentősen megnehezíti a munkahelyek hiánya. Dinamikus, nyílt és mobil munkaerőpiacokkal kell ösztönöznünk a munkahelyteremtést és az álláskeresést, anélkül, hogy aláásnánk a szociális védelmi rendszereket.

A növekedés és a munkahelyteremtő fellendülés előmozdításához megfelelő makrogazdasági politikákra, és a produktív beruházást segítő, célzott intézkedésekre van szükség. Az uniós termékek és szolgáltatások versenyképessége nagyban függ a kutatás és fejlesztés, az innováció, illetve az oktatás és képzés terén tett beruházásoktól.

A nemzeti szociális partnerek és kormányok feladata, hogy - az ágazati kapcsolati gyakorlatokkal összhangban - meghatározzák a foglalkoztatás feltételeit, ideértve a munkaerő-költségeket, és hogy ily módon segítsék a fiatalok munkaerőpiacra való belépését, illetve munkaerő-piaci fejlődését.

Európa egyes szektorai és régiói bizonyos kulcskompetenciák és a megfelelő készségek hiányával küzdenek, különösen az új iparágakban, és a specifikus igényeket támasztó közszolgáltatások terén. A jelenlegi megüresedések betöltése érdekében az európai szociális partnerek minden tekintetben támogatják az olyan uniós és nemzeti erőfeszítéseket, melyek célja, hogy megfelelő (át)képzést és a mobilitást segítő lehetőségeket biztosítsanak minden olyan fiatal munkakeresőnek, aki hajlandó a tagállam más területén, vagy másik tagállamban munkát vállalni.

Ahhoz, hogy biztosítani tudjuk a munkaerőpiacok hatékonyságát, és hogy több lehetőséggel járulhassunk hozzá ahhoz, hogy a fiatalok állást találjanak, megfelelően kidolgozott, és jól működő foglalkoztatási szabályozásra, és adó- és szociális védelmi rendszerekre van szükség. A szükség szerint kollektív tárgyalás vagy szabályozás útján, a szociális partnerekkel egyeztetve bevezetett munkaerő-piaci reformok csökkenthetik a szegmentálódást, és elősegíthetik a fiatalok munkaerőpiacra jutását. A fiatalok foglalkoztatási lehetőségeinek maximalizálását szolgáló megoldások kidolgozásakor rendkívül fontos, hogy tiszteletben tartsuk a megállapodások szerinti szociális és munkajogokat.

Aktív munkaerő-piaci politikákra van szükség annak biztosításához is, hogy a fiatalok könnyebben juthassanak olyan munkához, amely lehetővé teszi önállóvá válásukat.

Az egész életen át tartó tanulás valamennyi érdekelt fél (vállalatok, munkavállalók és képviselőik, hatóságok és egyének) közös felelőssége. Fontos, hogy minden munkavállaló tisztában legyen a kompetenciáival, és megfelelő ösztönzést kapjon arra, hogy azokat munkájában töltött élete során folyamatosan fejlessze.

A tanácsadás, oktatás és mentori támogatás, ideértve a generációk közötti együttműködést is, megkönnyítheti a fiatalok első munkahelyen való beilleszkedését. Az ilyen megközelítés ahhoz is hozzájárulhat, hogy a vállalatok egyidejűleg mozdíthassák elő a foglalkoztatást a fiatal és az idősebb munkavállalók körében. Az egyéni kompetenciafejlesztési tervek emellett a munkaadó és a munkavállaló számára is megkönnyíthetik annak meghatározását, hogy a fiatal munkavállalónak az adott munkahelyi szituációban milyen kompetenciákra van szüksége.

A szerződésekbe is belefoglalható számos olyan kikötés, amely hozzájárulhat a munkaadók és a fiatal munkavállalók igényeinek jobb összehangolásához, és amely lehetővé teszi például az áruk és szolgáltatások iránti kereslet változásaihoz való alkalmazkodást, a betegség vagy családi okok miatt hiányzó munkavállalók helyettesítését, vagy hogy a fiatalok könnyebben össze tudják egyeztetni a munkájukat a magánélettel vagy a tanulmányaikkal.

Ennek ellenére is vannak olyan fiatalok, akik megrekednek az alkalmi, vagy csak néhány órás munkavégzést biztosító szerződéseknél, és más lehetőség híján kénytelenek azokat elfogadni, ezzel szinte lehetetlenné téve, hogy önálló életet kezdjenek, és hogy elindulhassanak a biztos szakmai előrehaladás útján.

A szociális partnereknek és hatóságoknak megfelelő feltételeket kell biztosítaniuk a munkahelyteremtéshez, és oly módon kell szabályozniuk az határozatlan, határozott idejű, és alkalmi munkaszerződéseket, hogy azzal elősegítsék a fiatalok tartós munkaerő-piaci integrációját.

I. A szociális partnerek intézkedései

a. Rövid távon

- Megállapodás a fiatal álláskeresőket megcélzó, és az első munkahelyre való bekerülésüket elősegítő, specifikus foglalkoztatástámogató feltételekről, ideértve az olyan speciális programokat, melyek támogatás és képzés útján segítik a fiatalok álláshoz jutását.
- A határozatlan idejű szerződés támogatása annak reményében, hogy az marad a munkaviszony megvalósulásának általános formája.
- A rugalmasság és a biztonság között a nemzeti ipari kapcsolati rendszerekkel összhangban megteremtett egyensúly biztosítása (ideértve a munkahelyek minden munkaviszonyra kiterjedő védelmét), ezzel megoldást kínálva a szegmentált munkaerőpiacok problémájára.
- A mentori kezdeményezések támogatása, ezzel biztosítva és egyben elismerve az idősebb és/vagy tapasztaltabb munkavállalók szerepét tudásuk és tapasztalatuk fiatalabb munkavállalóknak való átadásában.
- A fiatal pályakezdekők munkahelyi integrációját megkönnyítő, beilleszkedést segítő, és tanácsadási kezdeményezések támogatása.
- A munkaadó és a munkavállaló közös megállapodásával kidolgozott, egyéni kompetenciafejlesztési tervek támogatása.
- További részvétel a formális és nem formális kompetenciák és képzettségek átláthatóságával és elismerésével kapcsolatban európai szinten folyamatban lévő vitákban, és ennek keretében a kompetenciák és képzettségek elismerését és jóváhagyását célzó európai szintű eszközök kifejlesztésének előmozdítása az általános és a szakképzés területén egyaránt.
- A fiatal álláskeresők és munkavállalók mobilitásának potenciális előnyeit előtérbe helyező európai kezdeményezésekhez, köztük például az "Első EURES állásod" kezdeményezéshez való hozzájárulás, ügyelve azonban arra, hogy ez ne okozzon bizonyos országokban olyan agyelszívást, amely gátolhatná azok jövőbeli fejlődését.

b. Hosszú távon

- Két- vagy háromoldalú megállapodások megkötése, és/vagy a szegmentálódás csökkentését, és a fiatalok munkaerőpiacra jutását segítő, és ezzel egyidejűleg a szociális és munkajogok megállapodás szerinti szintjét megőrző munkaerő-piaci reformok kidolgozásához és végrehajtásához való hozzájárulás.

- A színlelt egyéni vállalkozásokhoz vezető okok kiküszöbölése, ezzel megszüntetve azok munkaadókra és munkavállalókra gyakorolt káros hatását.
- A fiatalokat megcélzó nemzeti munkahely-teremtési tervek monitorozásában, értékelésében és felülvizsgálatában való részvétel.

II. Ajánlások

a. Rövid távon

- Az EU-nak és a tagállamoknak stabil makrogazdasági politikákkal kell előmozdítaniuk a munkahelyteremtő gazdasági növekedést.
- Az EU-nak és a tagállamoknak egymással együttműködve kell biztosítaniuk, hogy a fiatalok foglalkoztatása vonzóbb lehetőséget jelentsen a munkaadók számára, és kihangsúlyozniuk azt, hogy a fiatalok képzése a vállalatok és az egyének számára egyaránt hasznos beruházást jelent.
- Az EU-nak és a tagállamoknak a szociális partnerekkel szorosan együttműködve kell a kifejezetten a fiatalokat megcélzó, specifikus foglalkoztatáspolitikákat kidolgozniuk, szem előtt tartva az ipar és a különböző szektorok igényeit.
- Az EU-nak és a tagállamoknak az innováció, a kutatás & fejlesztés és az oktatás és képzés terén tett beruházásokkal kell hozzájárulniuk ahhoz, hogy a fiatalok könnyebben jussanak hozzá az első állásukhoz, és így könnyebben tehessenek szert munkahelyi tapasztalatra.
- Az EU-nak mindenképpen gondoskodnia kell arról, hogy a 2014-2020-as többéves pénzügyi keretben a fiatalok foglalkoztatásának támogatására szánt 6 milliárd eurós költségvetés keretében tett intézkedések kidolgozása, végrehajtása és értékelése az európai és a nemzeti szociális partnerek együttes részvételével történjen.

b. Hosszú távon

- Fontos, hogy az EU támogassa és megkönnyítse a fiatal munkavállalók földrajzi és szakmai mobilitását, különös tekintettel azokra, akik hajlandóak külföldre költözni és ott munkát vállalni. Ezzel nagyban hozzájárulhat a munkaerő-kereslet és -kínálat összehangolásához, fontos viszont, hogy ezzel egyidejűleg igyekezzen megelőzni az agyelszívás lehetséges hatásait, és elismerni a mobil munkavállalókat megillető jogokat és juttatásokat.
- Fontos, hogy az agyelszívás hatásait érző küldő tagállamok megfelelő intézkedéseket tegyenek a munkaerőpiacunkon tapasztalt negatív következmények visszaszorítása érdekében.
- A tagállamoknak nemzeti munkahely-teremtési tervük részeként kell megoldást keresniük a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos kihívásokra.
- Fontos, hogy a tagállamok támogassák az aktív munkaerő-piaci programokat, és hogy gondoskodjanak az álláskeresők számára szükséges támogatás, és a foglalkoztatást hatékonyan ösztönző intézkedések egyensúlyáról. Külön mechanizmusokra van szükség az aktiválási programokból lemorzsolódó fiatalok számára.
- A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy hatékony és arányos szankciókkal léphessenek fel a foglalkoztatás terén érvényben lévő jogszabályi előírások be nem tartása ellen, ideértve a színlelt egyéni vállalkozásokat is.

4. PRIORITÁS: VÁLLALKOZÓI SZELLEM

A vállalkozói gondolkodás és a vállalkozói készségek támogatása pozitív hatással van a fiatalok foglalkoztathatóságára és a munkahelyteremtésre. Mindez azonban csak egy eleme az átfogó ifjúsági foglalkoztatási stratégiáknak.

Fontos, hogy a vállalkozói szellem már az iskolában is kellő figyelmet kapjon, és hogy a közép- és felsőfokú oktatásba is minél inkább beépüljön, függetlenül attól, hogy általános vagy szakképzésről van-e szó.

Elengedhetetlen az új vállalkozóknak nyújtott megfelelő útmutatás és támogatás, amely kellő tájékoztatást biztosít az érvényben lévő szabályozásra, és a potenciális finanszírozási lehetőségekre vonatkozóan, és további tanácsokkal szolgál a sikeres és felelősségteljes vállalkozás létrehozásával és irányításával kapcsolatban. Ide sorolható többek között a felhasználóbarát eszközök biztosítása, és a vállalatalapításhoz előírt adminisztratív követelmények leegyszerűsítése, alkalmazásának megkönnyítése.

A kreativitást, és ezzel együtt a vállalkozói szellemet is olyan gondolkodásmódként kell ösztönöznünk, amely előmozdítja az egyéni kezdeményezést, az önfoglalkoztatást és a fenntartható felelősségvállaláshoz való pozitív hozzáállást, tiszteletben tartva a munkaügyi szabályozást és a munkavállalók jogait.

A tanulószereződéses gyakorlati képzés az adott területen tevékeny vállalatnál első kézből szerzett munkahelyi tapasztalatnak köszönhetően hozzájárulhat a vállalkozói szellem kialakulásához, és egy esetleges új vállalkozás beindításához.

A vállalkozói szellem megnyilvánulásának egyéb formái

A munkavállalók vállalkozói szellemét támogató közös vállalkozás (intrapreneurship), és a szociális vállalkozás kiváló példával szolgálhatnak a vállalatok gazdasági és szociális célkitűzéseinek megvalósítását célzó munkavállalói részvételi programokra. A színlelt egyéni vállalkozások esetén azonban elmosódhatnak a határok a munkavállaló és a munkaadó között.

I. A szociális partnerek intézkedései

a. Rövid távon

- A fiatal vállalkozókat megcélzó képzési és tanácsadási szolgáltatások támogatása, ezzel megnövelve az új vállalkozások esélyét arra, hogy a létrehozásukat követő első néhány év után is képesek legyenek fennmaradni és továbbfejlődni.
- A vállalkozói gondolkodás előmozdítása az iskolában és a társadalom egészében egyaránt, ezzel megakadályozva az esetleg kudarcot valló fiatal vállalkozók megbélyegzését.

b. Hosszú távon

- A nagy- és kisvállalkozások között a piaci és a növekedési lehetőségek felismerése és támogatása céljából kialakuló partnerségek előmozdítása, különös figyelmet fordítva a magas hozzáadott értékű ipari és szolgáltatási szektorokra.
- A vállalkozói szellem specifikus útmutatás és tanácsadás útján történő ösztönzése a nők és a kirekesztés veszélyének kitétt csoportok körében.
- A társadalmi és környezeti kihívások leküzdése érdekében, a vállalatok társadalmi felelősségvállalása terén folyó tevékenységek részeként tett erőfeszítések.

II. Ajánlások

a. Rövid távon

- Fontos, hogy a tagállamok megtalálják a megfelelő egyensúlyt az adminisztratív és jogszabályi előírások, és a kisvállalkozások létrehozását és/vagy átadását megkönnyítő, kedvező környezet kialakítása között, ideértve például az egyablakos ügyintézés (internetes adminisztrációs szolgáltatások) kifejlesztését.
- A tagállamoknak célzott adókedvezményekkel, és a finanszírozáshoz való hozzáférés fokozott támogatásával kell megkönnyíteniük a vállalat alapítást a fiatal vállalkozók számára.
- Az Európai Bizottság által „Vállalkozás 2020” néven 2013 januárjában indított cselekvési tervvel összhangban fontos, hogy a tagállamok az iskolai tantervekbe is belefoglalják a vállalkozói képzést, és a munkaalapú tanulási modellek keretében is támogassák a vállalkozói szellemet.

b. Hosszú távon

- Az EU-nak – ideértve az Európai Beruházási Alapot – és a tagállamoknak a már meglévő eszközök továbbfejlesztésével, és - ahol szükséges - új eszközök kifejlesztésével kell hozzájárulniuk a fiatal vállalkozások létrehozásának és növekedésének támogatásához. Itt emelhetjük ki például a mikrofinanszírozási eszközt, és a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő (COSME) programot.
- A tagállamok helyi, regionális és országos szintű pályázatok szervezésével és azok támogatásával ösztönözhetik a fiatal vállalkozókat.
- Fontos, hogy a tagállamok a szakoktatást biztosító iskolák tantervébe is belefoglalják a vállalkozói képzést, ezzel lehetővé téve az itt tanuló diákok számára, hogy a vállalkozói pályát válasszák.
- A tagállamok a felsőfokú oktatás tantervi követelményei keretében is támogathatják a társadalmi és környezeti szempontból felelősségteljes vállalkozást.
- A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az önfoglalkoztatói státusz ott kerüljön alkalmazásra, ahol az valóban létezik.

4. NÉPSZERŰSÍTÉS, INTÉZKEDÉSEK ÉS UTÁNKÖVETÉS

Népszerűsítés

A BUSINESSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ETUC (az EUROCADRES/CEC összekötő bizottsággal együtt) a tagállamokon belül minden szükséges szinten, az országos gyakorlatokat is szem előtt tartva, szükség szerint együttes vagy egyéni intézkedések útján gondoskodik majd a jelen cselekvési keretterv népszerűsítéséről.

Az európai szociális partnerek regionális szemináriumok szervezésével igyekeznek majd tudatosítani tagjaik körében a cselekvési kerettervben foglaltakat. A nemzeti szociális partnerek az egyes országokban külön országos találkozókat is szervezhetnek.

Az uniós szociális partnerek a jelen dokumentumot a kérdésben európai és nemzeti szinten érdekelt valamennyi félhez továbbítják, ideértve az EU-n belül működő ágazati szociális partnereket és az uniós és országos hatóságokat.

Intézkedések

A jelen cselekvési kerettervet aláíró felek az abban a fiatalok foglalkoztatásának előmozdítása, és az oktatás és a munka közötti zökkenőmentesebb átmenet biztosítása érdekében megfogalmazott négy prioritással kapcsolatos intézkedésre kéri fel a nemzeti szociális partnereket (a BUSINESSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ETUC és az EUROCADRES/CEC összekötő bizottság tagjait).

Az európai és a nemzeti szociális partnerek emellett a jelen cselekvési kerettervben megfogalmazott ajánlások alapján igyekezzenek majd együttműködni az EU-intézményekkel és/vagy az országos hatóságokkal.

Utánkövetés

Az európai szociális partnerek három éves jelentést követően értékelik majd a munkaadókra és a munkavállalókra gyakorolt hatást. Az említett értékelés eredményétől függően az itt meghatározott prioritások aktualizálására kerülhet sor, illetve mérlegelésre kerülhet, hogy szükség van-e kiegészítő intézkedésekre a prioritásként megjelölt területek bármelyikén.

A cselekvési keretterv jóváhagyását követő negyedik évben az európai szociális partnerek összefoglaló értékelés készítésére kapnak majd megbízást. A négy év elteltével készült jelentések elmaradása esetén az európai szociális partnerek mindenképpen arra buzdítják majd az érintett országokban működő tagjaikat, hogy a nemzeti szintű intézkedések megtételéig tájékoztassák őket utánkövetési tevékenységeikről.

BUSINESSEUROPE
Avenue de Cortenbergh 168
B – 1000 Brussels
Belgium
Telefon: +32 2 237 65 11
E-mail main@businessseurope.eu
Weboldal www.businessseurope.eu

UEAPME
Rue Jacques de Lalaingstraat 4
B-1040 Brussels
Belgium
Telefon: +32 2 230 75 99
E-mail info@ueapme.com
Weboldal www.ueapme.com

CEEP
Rue des Deux Eglises, 26 boîte 5
BE-1000 Brussels
Belgium
Telefon: +32 2 219 27 98
E-mail ceep@ceep.eu
Weboldal www.ceep.eu

ETUC
Boulevard Roi Albert II, 5
B-1210 Brussels
Belgium
Telefon: +32 2 224 04 11
E-mail etuc@etuc.org
Weboldal www.etuc.org
